

večkrat v večjih množinah po duplih in pod strehami. Po dnevu ga ne vidiš, če ga kje ne prepodiš. Pravo življenje se netopirjem začenja še le zvečer. Zaradi tega je pa njih življenje le malo znano in malokateri kmetovalec ve, s čim se žive, in da on ima v navadnih netopirjih največje dobrodelnike.

Netopirji v velikih množinah pojedjo škodljivih mrčesov. Koristni so posebno zaradi tega, ker letajo zvečer in po noči in torej lahko uničijo mnogo tacihi mrčesov, kateri ta čas letajo okrog. Tičem se ti mrčesi navadno odtegnejo, ker so po dnevu dobro skriti. Tiči potem takem nikakor ne morejo nadomestiti netopirjev.

Pri tem so pa netopirji še jako požrešni. Znan prirodoznanec je dal netopirju ne baš največje vrste trinajst majskih kebrov drugega za drugim, pa je vse pojedel. Ravno tako je tudi ta netopir pojedel jeden pot po dvanajst in več metuljev. Netopir pa ne pojè celega mrčesa, temveč le mehkejšje dele, trše pa pusti, in baš zaradi tega pa lahko take množine škodljivcev pokonča.

Netopirji imajo mej sprednjimi in zadnjimi nogami in repom jako nežno kožico, katera jim služi ne le za letanje temveč ž njo tudi, kakor v mrežo love razne mrčese. Jako spretno z gobcem vzamejo iz gub te kožice mrčesa, ko so ga vjeli in ga pohrustajo.

Netopirji precej dobro vidijo in jako dobro slišijo, kar jim jako pomaga pri iskanji hrane. Jako hitro zapazijo škodljivega mrčesa, ki jim potem ne uide. Posebno z dobrim sluhom večkrat zaslede mrčesa, katerega z očmi niti ne vidijo v temni noči.

Koliko koristijo netopirji, to se je pokazalo v začetku tega stoletja v Hanavu v Prusiji. Posekali so tam jako mnogo votlih hrastov, v katerih je prebivalo mnogo netopirjev. Delavci so po zimi te netopirje, ki so spali zimsko spanje, kar pobili. Nekateri netopirji so pa poginili od mraza, ko so jih ven pometali. V drevesnih votlinah so se torej lepo vkup tiščali in drug drugoga greli. Slabe posledice tega dejanja so se pokazale.

Gosenice nekega ponočnega metulja so v velikih množinah se pokazale po listji v gozdu, pa tudi v sosednih vrtih in kmalu je drevje bilo golo. Poprej so netopirji preganjali te škodljive mrčese, da se niso preveč pomnožili. Pobirali so namreč tiste ponočne metulje.

Te gosenice so pa bile jako kosmate in jih torej tiči razen kukovice niso pobirali. Dlačice teh gosenic se rade odlomijo in padajo pod drevesi v travo ali pa plavajo po zraku. Ta dlaka pa ima neke ostre kljukice in se zadere torej globoko v kožo ljudem in živalim in vsled tega se pa koža vname. Seveda je še nevarnejše, če človek ali pa žival pojè ali pa vsope take dlačice, kar se jako lahko prigodi, ker leže po travi in jih tudi veter raznaša po zraku. Marsikake bolezni nastanejo vsled tega, o katerih se potem zdravniki in živinozdravniki ubijajo glave, od kod da prihajajo.

Netopirje torej mora kmetovalec, gozdar in vrtnar prištevati mej najkoristnejše živali. Zatorej jih naj nikdo ne preganja, ako se naselijo pod strehami. Kakor krti,

tako tudi netopirji nekako dopolnujejo delo koristnih tičev. Krt pospravlja škodljivi mrčes pod zemljo, do katerega tiči ne morejo, netopirji pa pobirajo tiste žuželke, katere letajo, ko večina tičev spi. Kdor jih preganja, dela tem živalicam krivico, sebi in sosedom veliko škode.

Kmetijske raznoterosti.

Sredstvo proti griži. Teleta, ki imajo grižo, naj se odstavijo in se jim daje temno-rujava pražena ržena moka v obliki redke juhe, s soljo in kumeno. Pražena moka se mora dobro zdrobiti, predno se dene v juho, ker sicer bi ovirali močni cmoki pitje telet. Daje naj se teletu goraka, vsaki dve uri pol litra. Hkratu se pa daje teletu kakega dristila v ravno taki juhi, seveda mlačni in neslani. Tele se po takem ravnanju kmalu opomore. Prehitro naj se teletu ne začne dajati zopet mleka.

Krompirjevi kalovi imajo v sebi neki strup. Zaradi tega zbolé prasiči in goveda, če se jim daje tak krompir, bolj ali manj nevarno. Treba je vsekako, da se kalovi odstranijo, ako se mora že pokladati tak krompir. Povedati pa tudi moramo, da skaljen krompir nikakor ni tako tečen, kakor drugi.

Kako se preženó lesni črvi? Polirana hišna oprava naj se namoči s terpentinovim oljem, ako se v njej zarede črvi. Črvi se priplazijo ven, ali pa v svojih luknjah poginejo.

S krhkimi kopiti ravnaj ravno tako, kakor z usnjem. Omij jih z vodo, potem pa namaži z mastjo. Vsekako moraš poprej umiti kopita, predno jih mažeš.

Poučni in zabavni del.

Potopisne črte.

Iz Ljubljane v Ljubljano.

Spisuje Jos. Levičnik.

(Dalje.)

Zapustivši cerkev milosrdnic napotil sem se proti zgornjega mesta zapadni strani, da vidim, kaj se je tudi tam gor spremenilo, odkar sem zadnjič bival v Zagrebu. Iz Ilice pospel sem se na više po strmi „Bregoviti ulici.“ Po njej je vravnana sicer tudi drateno-rrvna železnica (Nemci pravijo jej „Drahtseilbahn“, kako jo nazivajo Hrvatje, pozabil sem vprašati.) Po njej se zamore tedaj tudi peljati v zgornje mesto; — a v dan moje navzočnosti so jo ravno popravljali, in toraj ni vozila. Menim pa, da se jej bi jaz vse eno ne bil zaupal; kajti bolj modro se mi je vidilo, natezati nekoliko pljuča, kot pa voziti se po napravi, ki se je vsaj meni precej vrtoglava vidila. Mogoče, da je voznja po njej bolj varna, kakor so mi kazale moje oči, a jaz bi se je vendar ne maral poslužiti. — Dospevši vrh „Bregovite ulice“ nahajal sem se v predelu nekdanjega mestnega oddelka „Grič“, okrenil proti zapadu, in kmalu dospel sem na „Strossmayer-jevo promenado.“ Bolje pač niso zamogli Zagrebčani odlikovati biskupa Strossmayer-ja, tega ljubljenca vseh zavednih, razsodnih, pravico in resnicoljubnih ne le Hrvatov, ampak sploh Jugoslovanov, kakor da so nazvali, — bi rekli: